

**РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ДФ 58.053.035 ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА
ФІЛОСОФІЇ**

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.053.035 Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» на підставі прилюдного захисту дисертації «Формування в майбутніх інженерів галузі будівництва та цивільної інженерії англійської лексичної компетентності у професійно орієнтованому читанні» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

07 червня 2023 року.

Рубцова Світлана Вячеславівна, 1974 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила Київський національний лінгвістичний університет з відзнакою у 2002 році, за спеціальністю «Переклад (англійська мова)», кваліфікація – філолог, перекладач англійської мови (диплом КВ № 21214221) та Київський державний технічний університет будівництва і архітектури у 1996 році, спеціальність «Теплогазопостачання, вентиляція та охорона повітряного басейну» з присвоєнням кваліфікації інженера-будівельника (диплом ЛД № 009446).

Працювала викладачем англійської мови у Київському національному університеті будівництва і архітектури на кафедрі іноземних мов з 2003 по 2019 рік, старшим викладачем з 2019 по 2020 рік. З 2022 року – аспірантка кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. З 2020 року до цього часу прийнята на посаду доцента кафедри мовної підготовки і комунікації Київського національного університету будівництва і архітектури.

Дисертацію виконано у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка.

Наукові керівники:

Черниш Валентина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету.

Шепітчак Валентина Анатоліївна. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Здобувачка має 20 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статей у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у зарубіжному виданні, 11 тез доповідей на наукових конференціях; 1 навчальний посібник англійською мовою, 2 методичні рекомендації:

1. Рубцова, С. В. (2019). Передумови відбору англомовних фахових текстів для навчання читання майбутніх інженерів галузі будівництва та цивільної інженерії. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія: Педагогіка та психологія, 31, 61-70. [<http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/article/view/192421>]

2. Рубцова, С. В. (2021). Підсистема вправ і завдань для формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому читанні в майбутніх інженерів. *Іноземні мови*, 3, 37-43. [<http://fl.knlu.edu.ua/article/view/241158>]

3. Рубцова, С. В. (2021). Експериментальна перевірка методики формування англомовної лексичної компетентності в майбутніх інженерів у професійно орієнтованому активному читанні. *Науковий вісник Льотної академії*. Серія: Педагогічні науки. (Збірник наукових праць). Вип. 10, 121-128. Кропивницький: «Поліум». [<http://ksgn.hol.es/10-2021-naukovyj-visnyk-lotnoyi-akademiyi-seriya-pedagogichni-nauku/>]

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. Задорожна Ірина Павлівна, доктор педагогічних наук, проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва, професор кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

2. Биконя Оксана Павлівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Академії Державної пенітенціарної служби. Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. У підрозділі 1.1. ґрунтовно подано методи навчання іноземних мов в історичному ракурсі. Оскільки назва підрозділу – «Ретроспективний аналіз методів навчання іноземних мов і їх потенціал для формування англомовної лексичної компетентності у професійно орієнтованому читанні», то бажано було б також зосередити увагу на дослідженнях та науковцях, які вивчали проблему формування англомовної лексичної компетентності у професійно орієнтованому читанні в різних закладах освіти.

2. У підрозділі 1.2. було детально розглянуто поняття *інтерактивне навчання, інтерактивні технології і інтерактивні методи* та визначено

методи активного читання для реалізації в моделі активного навчання. Вважаємо за необхідне зробити підсумок того, що було зроблено у цьому розділі, та визначити перспективу подальших дій, тобто з якою метою було розглянуто ці методи.

3. У підрозділі 1.3. досліджено передумови організації освітнього процесу навчальної дисципліни «Фахова англійська мова», які містять цілі англійської лексичної компетентності у професійно орієнтованому читанні для спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія у межах академічної навчальної дисципліни «Фахова англійська мова». Бажано визначити, які саме цілі виокремлено для формування англійської лексичної компетентності у професійно орієнтованому читанні цієї спеціальності.

4. На нашу увагу заслуговує розроблена Світлою Вячеславівною підсистема вправ і завдань для формування лексичної компетентності у професійно орієнтованому читанні студентів галузі будівництва та цивільної інженерії за умов контекстного навчання, яка описана у *другому* підрозділі. У роботі подано приклади вправ і завдань. Для кращого сприйняття цієї підсистеми бажано було б подати її у таблиці або схематично.

3. Синеккоп Оксана Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. У підрозділі 1.3 другого розділу доцільно представлено два підходи до формування лексичної компетентності формування англійської лексичної компетентності у професійно орієнтованому активному читанні, зокрема: особистісно-діяльнісний та студоцентрований. З огляду на те, що «особистісний» та «студоцентрований» орієнтовані на потреби особистості студента, на нашу думку, бажано було б об'єднати зазначені підходи в студоцентровано-діяльнісний чи залишити тільки особистісно-діяльнісний підхід.

2. У підрозділі 2.1 другого розділу ґрунтовно проаналізовано принципи відбору професійних текстів для майбутніх інженерів, які є вагомим внеском у розуміння сутності досліджуваної проблеми. Проте дисертантці варто було б додати принцип відповідності фахових текстів рівню володіння іноземною мовою майбутніх інженерів, який реалізований дисертанткою імпліцитно.

3. Безумовним здобутком дисертантки є розробка програми навчальної дисципліни «Фахова англійська мова» (ESP) для спеціальності Будівництво та цивільна інженерія, яка представлена у вигляді таблиці на чотирьох сторінках (с. 147-150) тексту дисертації. Бажано зазначену таблицю перенести у додатки.

4. Косович Ольга Василівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1. Вважаємо доцільним розгляд умов розподілення етапу ознайомлення студентів з новими лексичними одиницями на два підетапи (підетап первинного ознайомлення з новими лексичними одиницями поза контекстом та підетап ознайомлення студентів з новими лексичними одиницями в контексті), які корелюють з етапами роботи з текстом для читання з опорою на декларативні знання про утворення термінів будівельної сфери та використання інтелект-карт на всіх етапах формування англомовної лексичної компетентності майбутніх інженерів галузі будівництва та цивільної інженерії у професійно орієнтованому читанні під час виконання вправ розробленої підсистеми.

2. Видається доречним у контексті дослідження формування лексичної компетентності наголосити на системності лексики, що визначається у лексико-семантичних відношеннях чотирьох типів, що є загально визнаною ознакою лексики, зокрема й термінологічної, а саме, на внутрішньослівних зв'язках, парадигматичних зв'язках, горизонтальних або лінійних зв'язках слова, асоціативно-дериваційних зв'язках.

3. У роботі не використовується термін «mind maps» (одиночно згадується на с. 22 стосовно досліджень Л. С. Бірецької), оскільки, вважаємо, що інтелект-карта є цінним засобом, зокрема, для організації повторення вивченої лексики в процесі аудиторної роботи під керівництвом викладача та під час самостійної позааудиторної роботи студентів для рефлексії їх навчальних дій, відтак, видається доцільним увиразнити предметну та зображальну наочність інтелект-карти на всіх етапах формування англомовної лексичної компетентності майбутніх інженерів галузі будівництва та цивільної інженерії у професійно орієнтованому читанні.

5. Дацків Ольга Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1. У пункт 1.3.2. параграфу 1.3 першого розділу дисертації, в якому описано психофізіологічні особливості студентського віку при сприйнятті інформації в освітньому процесі, доречно включити матеріал про мотивацію і емоційний стан студентів, наявну у параграфі 2.1 другого розділу (с. 87-89), у якому описано відбір та організацію навчального матеріалу.

2. Детально описану у параграфі 2.2 другого розділу підсистему вправ і завдань для формування англомовної лексичної компетентності майбутніх інженерів у професійно орієнтованому читанні варто було б проілюструвати таблицею.

3. Зважаючи на безсумнівне практичне значення проведених опитувань магістрантів спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія та інженерів-фахівців у цій галузі, ми рекомендували б також додати їх результати окремими додатками.

На дисертацію Рубцової Світлани Вячеславівни надійшли звернення:

Микитенко Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка.

Відгук позитивний. Є рекомендація:

1. Проведення додаткового опитування майбутніх інженерів до і після завершення методичного експерименту з метою з'ясування рівня навчальної мотивації студентів експериментальних груп.

Дмітренко Наталя Євгеніївна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри методики навчання іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Відгук позитивний.

Турчинова Ганна Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, декан природничого факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Відгук позитивний.

Результати відкритого голосування:

«за» – 5,

«проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Рубцовій Світлані Вячеславівні ступінь доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Ірина ЗАДОРОЖНА